PŘÍTISKY PODLE RDA

OBSAH:

Úvodní vysvětlivky

A. Selekční údaje – autoři a názvy

Hlavní zásady

PŘÍKLADY:

I. Anonymní díla
- a. základní podoba
- b. unifikovaný název/název originálu odlišný od 245 $a

II. Všechna díla mají stejného autora/stejné autory
- 1) Jeden autor
  - a. základní podoba
  - b. unifikovaný název/název originálu odlišný od 245 $a
- 2) Více autorů
  - a. základní podoba
  - b. unifikovaný název/název originálu odlišný od 245 $a

III. Každé dílo má jiného autora/jiné autory
- 1) Jeden autor
  - a. základní podoba
  - b. unifikovaný název/název originálu odlišný od 245 $a
- 2) Více autorů
  - a. základní podoba
  - b. unifikovaný název/název originálu odlišný od 245 $a

IV. Kombinace Anonym + Autoři
- a. základní podoba
- b. unifikovaný název/název originálu odlišný od 245 $a

B. Další údaje

Názvy dalších děl nejsou v 1. pádu, jsou připojeny pomocí předložky nebo spojky...
Vedlejší autoři
Údaje o vydání

Shrnutí podle polí

Úvodní vysvětlivky

Přítisk = obsahově uzavřené dílo, přitištěné v jedné tiskovině k jinému samostatnému dílu, ale nespojené s ním společným názvem; zvláštní název přítisků může být uveden na společné titulní stránce nebo na zvláštním titulním listu.

Nezaměňovat s přívazkem! (Přívazky jsou díla, která byla původně publikována samostatně a až dodatečně svázána dohromady.)

V RDA se problematiky týkají pravidla 6.27.1 a 17.8.
Z pravidla 6.27.1 vyplývá, že v poli 700 s druhým indikátorem 2 („záhlaví Autor/Název“) by měl být uváděn vždy pouze první z tvůrců (=hlavních autorů) a další tvůrci (=spoluautoři) ani přispěvatelé (=osoby s vedlejší autorskou odpovědností) by neměli být uváděni vůbec - v tom případě by však tito autoři nebyli vyhledatelní.
Z praktických důvodů je tedy zapotřebí **zapsat spoluautory a vedlejší autory všech děl alespoň samostatně v poli 700** s druhým indikátorem prázdným.

Způsob zápisu se liší podle toho, je-li tvůrcem všech děl stejná osoba (korporace, konference) nebo jestli má každé dílo jiného/jiné tvůrce. (V příkladech byla použita personální záhlaví; obdobně postupujeme, má-li hlavní autorskou roli korporace nebo konference.)

A. Selekční údaje – hlavní autoři a názvy

Hlavní zásady:

I. ANONYMNÍ DÍLA

- **pole 245**
  - v poli 245 k anonymním dílům přistupujeme tak, jako by šlo o dílo jiného autora, tj. názvy jsou od sebe odděleny tečkou a dvěma mezerami (neumožňuje-li to systém, můžeme zapsat pouze jednu mezeru):
    Název A. Název B. Název C (rozdělení do podpolí viz příslušné pokyny v manuálu MARC 21 a příklady v další části tohoto materiálu)
- **selekční údaje**
  - **názvy (přednostně unifikované názvy, případně názvy originálu)** pro všechna uváděná díla (včetně prvního) se zapisují v polích 730 s druhým iindikátorem „2“
  - pokud by se měl druhý nebo některý další název v poli 245 (zapsaný tak, jak je na prameni popisu) lišit od názvu v poli 730, zapíšeme název z pramene popisu do pole 740, aby byl vyhledatelný

II. AUTOR/AUTOŘI VŠECH DĚL JSOU <u>STEJNÍ</u>

- **pole 245**
  - **v poli 245** jsou názvy odděleny mezerou, středníkem a mezerou, autorské údaje jsou uvedeny na konci za lomítkem: *Název A ; Název B ; Název C / autor* (rozdělení do podpolí viz příslušné pokyny v manuálu MARC 21 a příklady v další části tohoto materiálu)
- **selekční údaje**
  - jméno hlavního autora (tvůrce) nebo prvního z několika tvůrců se zapisuje v poli 100
  - jména dalších autorů (tvůrců) se zapisují v poli/polích 700
  - název každého díla (včetně prvního, z podpole 245 $a) se zapisuje v poli 700 (710, 711) s druhým indikátorem „2“ v podpoli $t jako součást záhlaví Autor/Název
  - pro záhlaví Autor/Název má vždy přednost UNIFIKOVANÝ NÁZEV, případně NÁZEV ORIGINÁLU
  - nepodařilo-li se zjistit unifikovaný název ani název originálu, uvedeme do podpole $t název tak, jak je na prameni popisu
  - pokud by se měl název druhého a dalších děl v poli 245 (zapsaný tak, jak je na prameni popisu) lišit od názvu v záhlaví Autor/Název (= v podpoli $t jsme zapsali unifikovaný název nebo název originálu), zapíšeme název z pramene popisu do pole 740, aby byl vyhledatelný

III. AUTOR/AUTOŘI JEDNOTLIVÝCH DĚL JSOU <u>RŮZNÍ</u>

- **pole 245**
  - jednotlivé názvové + autorské údaje jsou v poli 245 od sebe odděleny tečkou a dvěma mezerami (umožňuje-li to systém; pokud ne, můžeme zapsat pouze jednu mezeru): *Název A / autor 1. Název B / autor 2. Název C / autor 3* (rozdělení do podpolí viz příslušné pokyny v manuálu MARC 21 a příklady v další části tohoto materiálu)
- **selekční údaje**
  - žádný autor není zapsaný v poli 100
  - pro každé dílo je vytvořeno záhlaví Autor/Název v poli 700 (710, 711) s druhým indikátorem 2; zde je uveden jediný/první tvůrce (hlavní autor) a v podpoli $t unifikovaný název (název originálu, název z pramene popisu)
  - pro záhlaví Autor/Název má vždy přednost UNIFIKOVANÝ NÁZEV, pokud je stanoven
  - pokud se jedná o překlad a pro dílo neexistuje unifikovaný název, do záhlaví Autor/Název v podpoli $t zapíšeme NÁZEV ORIGINÁLU
  - nemá-li dílo unifikovaný název a nejedná-li se o překlad, případně jde-li o překlad, ale nepodařilo se zjistit název originálu, uvedeme do podpole $t název tak, jak je na prameni popisu (= v poli 245)
  - pokud by se měl název druhého a dalších děl v poli 245 lišit od názvu v záhlaví Autor/Název (= v podpoli $t jsme zapsali unifikovaný název nebo název originálu), zapíšeme název z pole 245 do pole 740, aby byl vyhledatelný
  - všichni další tvůrci (spoluautoři) se zapíší standardně v poli 700 (710, 711) s druhým indikátorem prázdným (zapíše se tedy pouze jméno, NIKOLI název v $t)

PŘÍKLADY

I. Anonymní díla

a. základní podoba

245 00 $a Lidové písně z Domažlicka. $b Dětské říkanky z 20. a 30. let 20. století
730 02 $a Lidové písně z Domažlicka
730 02 $a Dětské říkanky z 20. a 30. let 20. století

b. unifikovaný název/název originálu odlišný od 245 $a

245 00 $a Epos o Gilgamešovi. $b Finský epos Kalevala
730 02 $a Gilgameš. $l Česky $7 unn2009541657
730 02 $a Kalevala. $l Česky $7 unn2006374988
740 02 $a Finský epos Kalevala

II. Všechna díla mají stejného autora/stejné autory

1) Jeden autor

a. základní podoba

100 1# $a Čapek, Karel, $d 1890-1938 $7 jk01021023 $4 aut
245 10 $a Hordubal ; $b Povětroň ; Obyčejný život / $c Karel Čapek
700 12 $a Čapek, Karel, $d 1890-1938. $t Hordubal
700 12 $a Čapek, Karel, $d 1890-1938. $t Povětroň
700 12 $a Čapek, Karel, $d 1890-1938. $t Obyčejný život

b. unifikovaný název/název originálu odlišný od 245 $a

100 1# $aShakespeare, William, $d 1564-1616 $7 jn19981002129 $4 aut
245 10 $a Kralevic dánský ; $b Romeo a Julie / $c William Shakespeare
700 12 $a Shakespeare, William, $d 1564-1616. $t Hamlet. $l Česky $7 aun2006373422
700 12 $a Shakespeare, William, $d 1564-1616. $t Romeo and Juliet. $l Česky $7 aun2006373460
740 02 $a Romeo a Julie

2) Více autorů

a. základní podoba

100 1# $a Šimek, Miloslav, $d 1940-2004 $7 jk01130046 $4 aut
245 10 $a Besídka zvláštní školy ; $b Besídka v rašeliništi ; Návštěvní dny / $c Miloslav Šimek, Jiří Grossmann
700 1# $a Grossmann, Jiří, $d 1941-1971 $7 jk01032740 $4 aut
700 12 $a Šimek, Miloslav, $d 1940-2004. $t Besídka zvláštní školy
700 12 $a Šimek, Miloslav, $d 1940-2004. $t Besídka v rašeliništi
700 12 $a Šimek, Miloslav, $d 1940-2004. $t Návštěvní dny

b. unifikovaný název/název originálu odlišný od 245 $a

100 1# $a Voskovec, Jiří, $d 1905-1981 $7 jk01150746 $4 aut
245 14 $a Der Esel und der Schatten ; $b Cäsar ; Der Henker und der Narr / $c Jiří Voskovec, Jan Werich
700 1# $a Werich, Jan, $d 1905-1980 $7 jk01151601 $4 aut
700 12 $a Voskovec, Jiří, $d 1905-1981. $t Osel a stín. $l Německy
700 12 $a Voskovec, Jiří, $d 1905-1981. $t Caesar. $l Německy
700 12 $a Voskovec, Jiří, $d 1905-1981. $t Kat a blázen. $l Německy
740 02 $a Cäsar
740 02 $a Henker und der Narr

III. Každé dílo má jiného autora/jiné autory

1) Jeden autor

a. základní podoba

245 00 $a Karla / $c Božena Němcová. Kříž u potoka / Karolína Světlá
700 12 $a Němcová, Božena, $d 1820-1862. $t Karla
700 12 $a Světlá, Karolína, $d 1830-1899. $t Kříž u potoka

b. unifikovaný název/název originálu odlišný od 245 $a

245 00 $a Kralevic dánský / $c William Shakespeare. Poslední dobrodružství dona Juana / Molière
700 12 $aShakespeare, William, $d 1564-1616 $t Hamlet. $l Česky $7 aun2006373422
700 12 $a Molière, $d 1622-1673. $t Dom Juan. $l Česky $7 aun2008458641
740 02 $a Poslední dobrodružství dona Juana

2) Více autorů

a. základní podoba

245 00 $a Její pastorkyňa / $c Gabriela Preissová. Maryša / A. a V. Mrštíkové
700 12 $a Preissová, Gabriela, $d 1862-1946. $t Její pastorkyňa $7 aun2015876290
700 12 $a Mrštík, Alois, $d 1861-1925. $t Maryša $7 aun2007386618
700 1# $a Mrštík, Vilém, $d 1863-1912 $7 jk01082335 $4 aut

b. unifikovaný název/název originálu odlišný od 245 $a

245 00 $a Solaris / $c Stanisław Lem. Piknik u cesty / Arkadij a Boris Strugačtí
700 12 $a Lem, Stanisław, $d 1921-2006. $t Solaris. $l Česky $7 aun2009501532
700 12 $a Strugackij, Arkadij Natanovič, $d 1925-1991. $t Piknik na obočine. $l Česky $7aun2010570062
700 1# $a Strugackij, Boris Natanovič, $d 1933- $7 jn19990210590 $4 aut
740 02 $a Piknik u cesty

IV. Kombinace Anonym + Autoři

a. základní podoba

245 00 $a Lidová poezie v době Národního obrození. $b Kytice / $c Karel Jaromír Erben
730 02 $a Lidová poezie v době Národního obrození
700 12 $a Erben, Karel Jaromír, $d 1811-1870. $t Kytice $7aun2006372830

V OPAČNÉM POŘADÍ:
245 00 $a Kytice / $c Karel Jaromír Erben. Lidová poezie v době Národního obrození
700 12 $a Erben, Karel Jaromír, $d 1811-1870. $t Kytice $7aun2006372830
730 02 $a Lidová poezie v době Národního obrození

b. unifikovaný název/název originálu odlišný od 245 $a

245 00 $a Rukopis kralodvorský. $b Z dějin národu českého / $c František Palacký
700 12 $a Palacký, František, $d 1798-1876. $t Dějiny národu českého v Čechách a v Moravě $7 aun2007413586
730 02 $a Rukopis královédvorský $7unn2006375213
740 02 $a Z dějin národu českého

V OPAČNÉM POŘADÍ:
245 00 $a Z dějin národu českého / $c František Palacký. Rukopis kralodvorský
700 12 $a Palacký, František, $d 1798-1876. $t Dějiny národu českého v Čechách a v Moravě $7 aun2007413586
730 02 $a Rukopis královédvorský $7unn2006375213
740 02 $a Rukopis kralodvorský

B. Další údaje

Použití pole 765

Dříve časté použití pole 765 je omezeno na případy, kdy z nějakého důvodu nelze název originálu zapsat jako unifikovaný název (tedy v polích 700/710/711 v kombinaci Autor/Název nebo – u anonymních děl - v poli 730).
Podrobněji viz příručka Katalogizace podle RDA ve formátu MARC 21, informace k poli 765.

Příklady:

100 1# $a Smith, John $4aut
245 10 $aAnglická architektura ; $b Historické památky Londýna / $c John Smith
700 12 $a Smith, John. $t Architecture of England. $lČesky
700 12 $a Smith, John. $t London and its architecture. $lČesky
740 02 $a Historické památky Londýna
765 0# $tHistoric monuments and buildings of London$9 Česky
[Stejné dílo vyšlo v originále několikrát, pod dvěma různými názvy; jeden je v záznamech pro všechna vydání uváděn jako unifikovaný název, ale popisované dílo bylo přeloženo z anglického vydání nazvaného „*Historic monuments and buildings of London "*]

Názvy dalších děl nejsou v 1. pádu, jsou připojeny pomocí předložky nebo spojky apod.

V poli 245 zapíšeme tak, jak je na prameni popisu.
Jedná-li se o samostatné dílo téhož autora, spojovací výraz (předložku apod.) napíšeme po středníku s malým písmenem.

Jedná-li se o samostatné dílo jiného autora, spojovací výraz napíšeme po tečce a dvou mezerách s velkým písmenem.

Za spojovacím výrazem vždy následuje čárka (podobně jako u alternativních názvů).

100 1# $a Čapek, Karel, $d 1890-1938 $7 jk01021023 $4 aut
245 10 $a RUR ; $b společně s, Továrnou na Absolutno / $c Karel Čapek
700 12 $a Čapek, Karel, $d 1890-1938 .$t RUR $7aun2007415079
700 12 $a Čapek, Karel, $d 1890-1938. $t Továrna na Absolutno $7aun2015855467

245 00 $a Karla / $c Božena Němcová. S, Křížem u potoka / od Karolíny Světlé
700 12 $a Němcová, Božena, $d 1820-1862. $t Karla
700 12 $a Světlá, Karolína, $d 1830-1899. $t Kříž u potoka

Přispěvatelé (vedlejší autoři)

Pokud mají jednotlivá díla nejen hlavní autory, ale každé z nich má i své vlastní vedlejší autory (editory, překladatele...), které potřebujeme uvést v záznamu, zapíšeme v poli 245 každého autora k dílu, ke kterému patří.

Uvádíme-li vedlejšího autora i jako selekční údaj, zapíšeme ho standardně do pole 700 s druhým indikátorem prázdným:

245 00 $a Ústava / $c Platón ; z řečtiny přeložil František Novotný s použitím překladu Emanuela Peroutky. Politika / Aristotelés ; přeložil a poznámkami opatřil Antonín Kříž

700 02 $a Platón, $d 427 př. Kr.-347 př. Kr. $t Ústava. $l Česky $7 aun2006372454
700 02 $a Aristotelés, $d 384 př. Kr.-322 př. Kr. $t Politika. $l Česky $7 aun2007401561
700 1# $a Novotný, František, $d 1881-1964 $7 jk01090667 $4 trl
700 1# $a Peroutka, Emanuel, $d 1860-1912 $7 jk01092589 $4 trl
700 1# $a Kříž, Antonín, $d 1889-1965 $7 jk01070131 $4 trl $4 edt

Může se stát, že díla různých hlavních autorů mají společné přispěvatele/vedlejší autory.
Pravidla RDA se problémem výslovně nezabývají, lze odkázat pouze na pravidlo 2.4.1.7 týkající se obdobného problému; v ISBD můžeme pravidlo najít v posledním českém vydání ISBD (M) pod číslem 1.5.4.12.4, v nejnovějším souhrnném vydání ("Consolidated ed.") je to pravidlo 1.5.5.11.4:
Autory společné pro všechna díla uvedeme za posledním z nich po středníku s oboustrannou mezerou. Pokud to z textu na tit. s. přímo nevyplývá, měli bychom vztah údaje o odpovědnosti k dílům ujasnit v hranaté závorce.

245 00 $a Dáma v jezeře / $c Raymond Chandler. Skleněný klíč / Dashiell Hammett ; [vše] přeložil Josef Škvorecký
700 1# $a Škvorecký, Josef, $d 1924- $7 jk01130413 $4 trl
700 12 $a Chandler, Raymond, $d 1888-1959. $t Lady in the lake. $l Česky $7aun2011628252
700 12 $a Hammett, Dashiell, $d 1894-1961. $t Glass key. $l Česky
740 02 $a Skleněný klíč

Různé údaje o vydání

Do oblasti údajů o vydání jako takových (pole 250) uvádíme pouze údaj týkající se celého dokumentu.
Pokud jsou v dokumentu uvedena pro jednotlivá díla různá vydání, zapisují se do poznámky.

100 1# $a Němcová, Božena, $d 1820-1862 $7 jk01083016 $4 aut
245 10 $a V zámku a v podzámčí ; $b Divá Bára / $cBožena Němcová
250 ## $a 1. vyd. souboru
500 ## $a V zámku a podzámčí 2. vyd., Divá Bára 4. vyd.
700 12 $a Němcová, Božena, $d 1820-1862. $t V zámku a v podzámčí $7 aun2009503499
700 12 $a $a Němcová, Božena, $d 1820-1862. $t Divá Bára

Shrnutí podle polí (selekční údaje):

- pole **100 – neopakovatelné**
  (podobně pole 110 pro korporaci a 111 pro konferenci)
  - hlavní autorská odpovědnost: pokud všechna díla pocházejí od stejného autora/stejných autorů, uvádí se zde hlavní autor nebo první z hlavních autorů
- pole **130 a 240 – v záznamech přítisků se nevyskytují;** unifikované názvy jsou v těchto případech zapsané vždy buďto v polích 700, 710 nebo 711 v podpoli $t jako součást záhlaví Autor/Název nebo (u anonymních děl) v poli 730
- pole **700** s druhým indikátorem prázdným (podobně i pole 710 a 711) - **opakovatelné**
  - přispěvatelé/vedlejší autoři všech děl (prvního i dalších)
- pole **700** s druhým indikátorem „2“ a názvem v podpoli $t (podobně i pole 710 a 711) **– jeden výskyt pro každé dílo/vyjádření**
  - jediný/první hlavní autor každého díla v kombinaci s názvem díla (v podpoli $t přednostně uvádíme unifikovaný název; pokud není, tak název originálu; pokud není/neznáme ani ten, tak zapíšeme název, který je na dokumentu)
- pole **730 – jeden výskyt pro každé anonymní dílo/vyjádření**
- pole **740 – opakovatelné**
  - název druhého a dalších děl tak jak jsou na prameni popisu, pokud nejsou uvedeny v podpoli $t v poli 700/710/711 nebo v poli 730 tj. jsou odlišné
- pole **765 – opakovatelné pro každé další dílo; používá se pouze výjimečně**
  - název originálu, pokud se jedná o překlad a pokud název originálu není uveden v podpoli $t v poli 700/710/711 nebo v podpoli $a v poli730 (u anonymních děl)